

سازمان جامعه‌پرداز پیشران وجه مردمی‌سازی حکمرانی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

محمدامین شفیعی‌خانی^۱

چکیده

«مردمی‌سازی حکمرانی» که در سند پایه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت نیز تبلور یافته است، به عنوان یک مؤلفه جامعه آرمانی پیشرفته در تراز الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت لحاظ می‌شود. تحقق این آرمان سازگار با نظام مردم‌سالار جمهوری اسلامی ایران، نیازمند تدابیر و تحولاتی در بخش‌های مختلف نظام حکمرانی، به ویژه در سازمان‌های حاکمیتی (اعم از دولتی و فرادولتی) است. «سازمان جامعه‌پرداز» یک ایده برای تحول در سازمان‌ها است که درصدد توسعه نقش‌آفرینی گروه‌های مردمی با تمرکز بر مفهوم «حلقه‌های میانی» است. در این نوشتار با طرح سازمان جامعه‌پرداز به عنوان سازمان جریان‌ساز در جریان حلقه‌های میانی، به دنبال ایجاد تحول از طریق طرح این ایده و بسط گفتمان مربوط به آن در میان سازمان‌ها و بدین واسطه، پیشبرد مردمی‌سازی حکمرانی، مستند به سند الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت هستیم. روش این پژوهش، مطالعه کتابخانه‌ای و یادداشت‌برداری بوده و متمرکز بر منابع تخصصی و عمومی مرتبط با حوزه‌هایی چون حکمرانی، مردمی‌سازی و گفتمان الگوی پیشرفت می‌باشد. توصیف ایده سازمان جامعه‌پرداز و ارائه پیشنهادی سیاستی برای ایجاد تحولاتی در سازمان‌ها به منظور تبدیل به سازمان جامعه‌پرداز، از دستاوردهای این پژوهش به شمار می‌رود. دسته‌بندی سازمان‌های جامعه‌پرداز در چهار جایگاه «شتاب دهنده»، «دیدهبان»، «سیاست‌گذار» و «تنظیم‌گر» در ارتباط با زیست‌بوم حلقه‌های میانی و بیان نکاتی راهبردی برای مراحل آغازین ایجاد سازمان‌های جامعه‌پرداز با هدف دستیابی به یک «نظام حکمرانی جامعه‌پرداز»، اهم توصیفات و پیشنهادی‌های سیاستی مذکور است.

واژگان کلیدی: سازمان جامعه‌پرداز، حلقه‌های میانی، مردمی‌سازی حکمرانی، پیشرفت.

۱. مقدمه

نسبت مردم و حکومت، موضوعی است که از دیرباز مورد توجه حکومت‌های مختلف در اقصی نقاط جهان بوده است. این مسئله‌ی دیرپا همچنان نیز کانون توجه بسیاری از حکومت‌ها و اندیشه‌ورزان مربوطه است. در برخی از دیدگاه‌های سیاسی تاریخی، نقش مردم در تصمیم‌گیری‌های مربوط به حکومت و مشارکت سیاسی ایشان به کلی نادیده گرفته می‌شود، همچون نظام‌های سلطنتی، اما در دیدگاه‌ها و نظریات سیاسی بدیل، نقش قابل توجهی برای مردم قائل هستند، که از مشهورترین آن‌ها، نظریه‌ی سیاسی مردم‌سالاری^۲ است^۳ (کاتینگهام: ۱۳۹۷: ۳۳).

۱. کارشناسی‌ارشد، پژوهشگر اندیشکده حکمروایی فرهنگ و صنایع خلاق پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف،

m.shafiekhani^{۹۰}@sharif.edu.

۲ Democracy

۳ نگارنده اگرچه در اینجا واژه مردم‌سالاری را مترادف واژه دموکراسی گرفته است، لیکن به تفاوت مردم‌سالاری در آموزه‌های اسلامی با معنای رایج دموکراسی در ادبیات سیاسی التفات دارد.